

2 Multi bonitate principum & honore, qui in eos collatus est, abusi sunt in superbiam:

3 Et non solum subjectos regibus nituntur opprimere, sed datam sibi gloriam non ferentes, in ipsos, qui dederunt, moliuntur insidias.

4 Nec contenti sunt gratias non agere beneficiis, & humanitatis in se jura violare, sed Dei quoque cuncta cernentis arbitrantur se posse fugere sententiam.

5 Et in tantum vesaniæ proruperunt, ut eos, qui credita sibi officia diligenter observant, & ita cuncta agunt, ut omnium laude digni sint, mendaciorum cuniculis conentur subvertere,

6 Dum aures principum simplices, & ex sua natura alios æstimantes, callida fraude decipiunt.

7 Quæ res & ex veteribus probatur historiis, & ex his, quæ geruntur quotidie, quomodo malis quorundam suggestionibus regum studia depraventur.

8 Unde providendum est paci omnium provinciarum.

9 Nec putare debetis, si diversa jubeamus, ex animi nostri venire levitate, sed pro qualitate & necessitate temporum, ut reipublicæ poscit utilitas, ferre sententiam.

10 Et ut manifestius, quod dicimus, intelligatis, * Aman filius Amadathi, & animo & gente Macedo, alienusque a Persarum sanguine, & pietatem nostram sua crudelitate commaculans, peregrinus a nobis susceptus est.

11 Et tantam in se expertus humanitatem, ut pater noster vocaretur, & adoraretur ab omnibus post regem secundus:

12 Qui in tantum arrogantiæ tumorem sublatu est, ut regno privare nos niteretur & spiritu.

13 Nam Mardocheum, ejus fide & beneficiis vivimus, & confortem regni nostri Esther cum omni gente sua novis quibusdam atque inauditis machinis expetivit in mortem:

14 Hoc cogitans ut illis interfecisset, insidiaretur nostræ solitudini, & regnum Persarum transferret in Macedonas.

15 Nos autem, a pessimo mortalium Judæos

ne.

neci destinatos, in nulla penitus culpa reperimus, sed econtrario justis utentes legibus,

16 Et filios altissimi & maximi, semperque viventis Dei, cujus beneficio & patribus nostris, & nobis regnum est traditum, & usque hodie custoditur.

17 Unde eas litteras, quas sub nomine nostro ille direxerat, sciatis esse irritas.

18 Pro quo scelere ante portas hujus urbis, id est, Susan, & ipse qui machinatus est, & omnis cognatio ejus pender in patibulis: non nobis, sed Deo reddente ei, quod meruit.

19 Hoc autem edictum, quod nunc mittimus, in cunctis urbibus proponatur, ut liceat Judæis uti legibus suis:

20 Quibus debetis esse adminiculo, ut eos, qui se ad necem eorum paraverant, possint interficere tertia decima die mensis duodecimi, qui vocatur Adar.

21 Hanc enim diem, Deus omnipotens, mœroris & luctus, eis vertit in gaudium.

22 Unde & vos, inter cæteros festos dies, hanc habetote diem, & celebrate eam cum omni lætitia, ut & in posterum cognoscatur,

23 Omnes, qui fideliter Persis obediunt, dignam pro fide recipere mercedem; qui autem insidiantur regno eorum, perire pro scelere.

24 Omnis autem provincia & civitas, quæ noluerit solemnitatis hujus esse particeps, gladio & igne pereat, & sic deleatur, ut non solum hominibus, sed etiam bestiis invia sit in sempiternum, pro exemplo contemptus, & inobedienciæ.

LIBER JOB.

CAPUT PRIMUM.

Job sanctus & dives, pro filiis vicissim convivium celebrantibus Domino sacrificat; ejus possessiones petenti satanæ Dominus diripiendas exponit, per quem

quem perditā omni illius substantiā, interemptis-
que filiis, ipse cum signis mortis patiens, in Dei
laudes prorumpit.

1 **V**IR erat in Terra Hus, nomine Job, &
erat vir ille simplex, & rectus, ac ti-
mens Deum. & recedens a malo:

2 Natique sunt ei septem filii, & tres filiae.

3 Et fuit possessio ejus septem millia ovium,
& tria millia camelorum, quingenta quoque ju-
ga boum, & quingentae asinae, ac familia mul-
ta nimis: eratque vir ille magnus inter omnes
Orientales.

4 Et ibant filii ejus, & faciebant convivium
per domos, unusquisque in die suo. Et mitten-
tes vocabant tres sorores suas, ut comederent &
biberent cum eis.

5 Cumque in orbem transissent dies convivii,
mittebat ad eos Job, & sanctificabat illos, con-
furgensque diluculo offerebat holocausta pro sin-
gulis. Dicebat enim: Ne forte peccaverint filii
mei, & benedixerint Deo in cordibus suis. Sic
faciebat Job cunctis diebus.

6 Quadam autem die cum venissent filii Dei,
ut assisterent coram Domino, affuit inter eos
etiam Satan.

7 Cui dixit Dominus: Unde venis? Qui re-
spondens, ait: Circuivi terram, & perambulavi
eam.

8 Dixitque Dominus ad eum: Numquid con-
siderasti servum meum Job, quod non sit ei si-
milis in terra, homo simplex, & rectus, ac ti-
mens Deum, & recedens a malo?

9 Cui respondens Satan, ait: Numquid Job
frustra timet Deum?

10 Nonne tu vallasti eum, ac domum ejus,
universamque substantiam per circuitum, operi-
bus manuum ejus benedixisti, & possessio ejus
crevit in terra?

11 Sed extende paululum manum tuam, & tan-
ge cuncta, quae possidet, nisi in faciem benedixe-
rit tibi.

12 Dixit ergo Dominus ad Satan: Ecce, uni-
versa quae habet, in manu tua sunt: tantum in
eum

eum ne extendas manum tuam. Egressusque est
Satan a facie Domini.

13 Cum autem quadam die filii & filiae ejus
comederent & biberent vinum in domo fratris
sui primogeniti,

14 Nuntius venit ad Job, qui diceret: Boves
arabant, & asinae pascebantur juxta eos,

15 Et irruerunt Sabael, tuleruntque omnia, &
pueros percusserunt gladio, & evasi ego solus,
ut nuntiarem tibi.

16 Cumque adhuc ille loqueretur, venit alter,
& dixit: Ignis Dei cecidit ex caelo, & tactas oves
puerisque consumpsit, & effugi ego solus, ut
nuntiarem tibi.

17 Sed & illo adhuc loquente, venit alius, &
dixit: Chaldaei fecerunt tres turmas, & invate-
runt camelos, & tulerunt eos, necnon & pue-
ros percusserunt gladio, & ego fugi solus, ut nunti-
arem tibi.

18 Adhuc loquebatur ille, & ecce alius intra-
vit, & dixit: Filiis tuis & filiabus vescentibus &
bibentibus vinum in domo fratris sui primogeniti,

19 Repente ventus vehemens irrui a regione
deserti, & concussit quatuor angulos domus,
quae corruens oppressit liberos tuos & mortui
sunt, & effugi ego solus, ut nuntiarem tibi.

20 Tunc surrexit Job, & scidit vestimenta sua,
& tonsa capite corruens in terram, adoravit.

21 Et dixit: * Nudus egressus sum de utero ^{Ecc. 5.}
matris meae, & nudus revertar illuc: Dominus ^{14.}
dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit ^{1. Tm. 6.}
ita factum est: sit nomen Domini benedictum. ^{5.}

22 In omnibus his non peccavit Job labiis
suis, neque stultum quid contra Deum locutus est.

CAPUT II.

*Satanas obtenta a Deo facultate, percutit Job
ulcere pessimo; cui etiam propria uxor insultat: &
tres autem ipsius amici eum visitantes, septem die-
bus compatientes in terra cum eo taciti sedent.*

1 **F**ACTUM est autem cum quadam die venisset
filii Dei: & starent coram Domino, venisset
quoque Satan inter eos, & staret in conspectu
ejus,

2 Ut diceret Dominus ad Satan: Unde venis? Qui respondens ait: Circuivi terram, & perambulavi eam.

3 Et dixit Dominus ad Satan: Numquid considerasti servum meum Job, quod non sit ei similis in terra, vir simplex & rectus, ac timens Deum, & recedens a malo, & adhuc retinens innocentiam? Tu autem commovisti me adversus eum, ut affigerem eum frustra.

4 Cui respondens Satan, ait: Pellem pro pelle, & cuncta quæ habet homo, dabit pro anima sua:

5 Alioquin mitte manum tuam, & tange os ejus & carnem, & tunc videbis, quod in faciem benedicat tibi.

6 Dixit ergo Dominus ad Satan: Ecce in manu tua est, veruntamen animam illius serva.

7 Egredus igitur Satan a facie Domini, percussit Job ulcere pessimo, a planta pedis usque ad verticem ejus:

8 Qui testa saniem radebat, sedens in sterquilinio.

9 Dixit autem illi uxor sua: Adhuc tu permans in simplicitate tua? benedic Deo & morere,

10 Qui ait ad illam: Quasi una de stultis mulieribus locuta es: si bona suscepimus de manu Dei, mala quare non suscipiamus? in omnibus his non peccavit Job labiis suis.

11 Igitur audientes tres amici Job omne malum, quod accidisset ei, venerunt singuli de loco suo, Eliphaz Themanites, & Baldad Sahites, & Sophar Naamathites. Condixerant enim, ut pariter venientes visitarent eum, & consolarentur.

12 Cumque elevassent procul oculos suos, non cognoverunt eum, & exclamantes ploraverunt, scissisque vestibus sparserunt pulverem super caput suum in cælum.

13 Et federunt cum eo in terra septem diebus & septem noctibus, & nemo loquebatur ei verbum: videbant enim dolorem esse vehementem.

CAPUT III.

Job laxatis naturæ habenis, maledixit diei nati-

ti.

tivitatis suæ præsentique vitæ, ostendens mortali-um miseriam, & a quot malis liberetur, qui hac luce statim privatus est.

1 Post hæc aperuit Job os suum, & maledixit diei suo,

2 Et locutus est.

3 * Pereat dies, in qua natus sum, & nox in qua dictum est: Conceptus est homo. Jer. 20. 14.

4 Dies ille vertatur in tenebras, non requirat eum Deus desuper, & non illustretur lumine.

5 Obscurent eum tenebræ, & umbra mortis, occupet eum caligo, & involvatur amaritudine.

6 Noctem illam tenebrosus turbo possideat, non computetur in diebus anni, nec numeretur in mensibus.

7 Sit nox illa solitaria, nec laude digna:

8 Maledicant ei, qui maledicunt diei, qui parati sunt suscitare Leviathan:

9 Obtenebrentur stellæ caligine ejus: expectet lucem & non videat, nec ortum surgentis auroræ:

10 Quia non conclusit ostia ventris, qui portavit me, nec abstulit mala ab oculis meis.

11 Quare non in vulva mortuus sum, egredus ex utero non statim perii?

12 Quare exceptus genibus? cur lactatus uberibus?

13 Nunc enim dormiens filerem, & somno meo requiescerem,

14 Cum regibus & consulibus terræ, qui ædificant sibi solitudines:

15 Aut cum principibus, qui possident aurum, & replent domos suas argento:

16 Aut sicut abortivum absconditum non subsisterem, vel qui concepti non viderunt lucem.

17 Ibi impii cessaverunt a tumultu, & ibi requieverunt fessi robore.

18 Et quondam victi pariter sine molestia, non audierunt vocem exactoris.

19 Parvus & magnus ibi sunt, & servus liber a domino suo.

20 Quare misero data est lux, & vita his, qui in amaritudine animæ sunt?

21 Qui expectant mortem, & non venit, quasi effodientes thesaurum:

22 Gaudentque vehementer, cum invenerint sepulchrum.

23 Viro cujus abscondita est via, & circumdedit eum Deus tenebris?

24 Antequam comedam, suspiro: & tanquam inundantes aquæ, sic rugitus meus:

25 Quia timor, quem timebam, evenit mihi: & quod verebar, accidit.

26 Nonne dissimulavi? nonne filii? nonne quievi? & venit super me indignatio.

CAPUT IV.

Eliphaz arguit Job impatientiæ, conaturque ei persuadere, quod propter peccata sua flagelletur a Deo, qui innocenti adversa non immittit.

Respondens autem Eliphaz Themanites, dixit:

2 Si cœperimus loqui tibi, forsitan moleste accipies, sed conceptum sermonem tenere quis poterit?

3 Ecce docuisti multos, & manus lassas roborasti:

4 Vacillantes confirmaverunt sermones tui, & genua trementia confortasti:

5 Nunc autem venit super te plaga, & defecisti: tetigit te, & conturbatus es.

6 Ubi est timor tuus, fortitudo tua, patientia tua, & perfectio viarum tuarum?

7 Recordare obsecro te, quis unquam innocens periit? aut quando recti deleti sunt?

8 Quin potius vidi eos, qui operantur iniquitatem, & seminant dolores, & metunt eos,

9 Flante Deo periisse, & spiritu iræ ejus esse consumptos:

10 Rugitus leonis, & vox lænæ, & dentes catulorum leonum contriti sunt.

11 Tigris periit, eo quod non haberet prædam, & catuli leonis dissipati sunt.

12 Porro ad me dictum est verbum absconditum, & quasi furtive suscepit auris mea venas susurri ejus.

13 In horrore visionis nocturnæ, quando solet sopor occupare homines,

14 Pavor tenuit me, & tremor, & omnia ossa mea perterrita sunt:

15 Et cum spiritus me præsentem transiret, inhorruerunt pili carnis meæ.

16 Stetit quidam, cujus non agnoscebam vultum, imago coram oculi meis, & vocem quasi auræ lenis audiui.

17 * Numquid homo, Dei comparatione justificabitur, aut factore suo purior erit vir?

18 * Ecce qui serviunt ei, non sunt stabiles, & in angelis suis reperit pravitatem:

19 Quanto magis hi, qui habitant domos luteas, qui terrenum habent fundamentum, confundentur velut a tineæ?

20 De mane usque ad vesperam succidentur: & quia nullus intelligit, in æternum peribunt.

21 Qui autem reliqui fuerint, auferentur ex eis: morientur, & non in sapientia.

CAPUT V.

Eliphaz rursus arguit Job iniquitatis, quod nemo sine culpa sua a Deo puniatur: ideoque hortatur Job, ut ad Deum convertatur, & ita cuncta fore illi prospera pollicetur, ac divinæ providentiæ opera circa creaturas extollit.

Voca ergo, si est qui tibi respondeat, & ad aliquem sanctorum convertere.

2 Vere stultum interficit iracundia, & parvulum occidit invidia.

3 Ego vidi stultum firma radice, & maledixi pulchritudini ejus statim.

4 Longe fient filii ejus a salute, & conterentur in porta, & non erit qui eruat.

5 Cujus messem famelicus comedet, & ipsum rapiet armatus, & bibent sitientes divitias ejus.

6 Nihil in terra sine causa fit, & de humo non oritur dolor.

7 Homo nascitur ad laborem, & avis ad volatum.

8 Quam ob rem ego deprecabor Dominum, & ad Deum ponam eloquium meum:

9 Qui facit magna & inscrutabilia & mirabilia absque numero:

10 Qui dat pluviam super faciem terræ, & irrigat aquis univerſa:

11 Qui ponit humiles in sublime, & mœrentes erigit ſolpitate:

12 Qui diſſipat cogitationes malignorum, ne poſſint implere manus eorum, quod cœperant:

13 * Qui apprehendit ſapientes in allutia eorum, & conſilium pravorum diſſipat:

14 Per diem incurrunt tenebras, & quaſi in nocte ſic palpabunt in meridie.

15 Porro ſalvum faciet egenum a gladio oris eorum, & de manu violenti pauperem.

16 Et erit egeno ſpes, iniquitas autem contrahet os ſuum.

17 Beatus homo, qui corripitur a Deo: increpationem ergo Domini ne reprobes:

18 Quia ipſe vulnerat, & medetur: percutit, & manus ejus ſanabunt.

19 In ſex tribulationibus liberabit te, & in ſeptima non tanget te malum.

20 In fame eruet te de morte, & in bello de manu gladii.

21 A flagello linguæ abſconderis, & non timebis calamitatem, cum venerit.

22 In vaſſitate, & fame ridebis, & beſtias terræ non formidabis.

23 Sed cum lapidibus regionum pactum tuum, & beſtiæ terræ pacificæ erunt tibi.

24 Et ſcies, quod pacem habeat tabernaculum tuum, & viſitans ſpeciem tuam, non peccabis.

25 Scies quoque, quoniam multiplex erit ſemen tuum, & progenies tua quaſi herba terræ.

26 Ingredieris in abundantia ſepulchrum, ſicut inferitur acervus tritici in tempore ſuo.

27 Ecce, hoc, ut inveſtigavimus, ita eſt: quod auditum, mente pertracta.

CAPUT VI.

Oſtendit Job ſe longe graviora pati, quam meritus ſit, conquerens ſe ab amicis deſeri, graviter arguens & hos tres, qui ad ſe venerant, ipſum conſolaturi; ac ſe quoque patienter audiri petiti.

1 Re-

1 **R**espondens autem Job, dixit:

2 Utinam appenderentur peccata mea, quibus iram merui: & calamitas, quam patior, in ſtatera.

3 Quaſi arena maris hæc gravior appareret: unde & verba mea dolore ſunt plena:

4 Quia ſagittæ Domini in me ſunt, quarum indignatio ebibit ſpiritum meum, & terrores Domini militant contra me.

5 Numquid rugiet onager, cum habuerit herbam? aut mugiet bos, cum ante præſepe plenum ſteterit?

6 Aut poterit comedi inſuſum, quod non eſt ſale conditum? aut poteſt aliquis guſtare, quod guſtatam aſfert mortem?

7 Quæ prius nolebat tangere anima mea, nunc præ anguſtia cibi mei ſunt.

8 Quis det, ut veniat petiſio mea: & quod expecto, tribuat mihi Deus?

9 Et qui cœpit, ipſe me conterat: ſolvat manum ſuam, & ſuccidat me?

10 Et hæc mihi ſit conſolatio, ut affligens me dolore, non parcat, nec contradicam ſermonibus Sancti.

11 Quæ eſt enim fortitudo mea, ut ſuſtineam? aut quis finis meus, ut patienter agam?

12 Nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea ænea eſt.

13 Ecce non eſt auxilium mihi in me, & neceſſarii quoque mei receſſerunt a me.

14 Qui tollit ab amico ſuo miſericordiam, timorem Domini derelinquit.

15 Fratres mei præterierunt me, ſicut torrens qui raptim tranſit in convallibus.

16 Qui timent pruinam, irruet ſuper eos nix.

17 Tempore, quo fuerint diſſipati, peribunt: & ut incaluerit, ſolventur de loco ſuo.

18 Involutæ ſunt ſemitæ greſſuum eorum: ambulabunt in vacuum, & peribunt.

19 Conſiderate ſemitas Thema, itinera Saba, & expectate pauliſper.

20 Conſuli ſunt, quia ſperavi: venerunt quoque uſque ad me, & pudore cooperiti ſunt.

21

21 Nunc venistis: & modo videntes plagam meam timetis.

22 Numquid dixi: Afferte mihi, & de substantia vestra donate mihi?

23 Vel, Liberate me de manu hostis, & de manu robustorum eruite me?

24 Docete me, & ego tacebo: & si quid forte ignoravi, instruite me.

25 Quare detraxistis sermonibus veritatis, cum e vobis nullus sit, qui possit arguere me?

26 Ad increpandum tantum eloquia concinnatis, & in ventum verba profertis.

27 Super pupillum irruitis, & subvertere nitimini amicum vestrum.

28 Verumtamen quod cœpistis, explete: præbete aurem, & videte an mentiar.

29 Respondete, obsecro, absque contentione: & loquentes id, quod justum est, judicate.

30 Et non invenientis in lingua mea iniquitatem, nec in faucibus meis stultitia personabit.

CAPUT VII.

Job humanæ vitæ suasque calamitates varias explicat, nec reditum sibi fore verisimilem ad præsentis vitæ felicitatem: petit quoque a Deo liberari a miseris, admirans Dei erga miserum hominem providentiam.

1 **M**ilitia est vita hominis super terram: & sicut dies mercenarii, dies ejus.

2 Sicut servus desiderat umbram, & sicut mercenarius præstolatur finem operis sui:

3 Sic & ego habui menses vacuos, & noctes laboriosas enumeravi mihi.

4 Si dormiero, dicam: Quando confurgam? & rursum expectabo vesperam, & replebor doloribus usque ad tenebras.

5 Induta est caro mea putredine & fordibus pulveris, cutis mea aruit, & contracta est.

6 Dies mei velocius transierunt, quam a texente tela succiditur, & consumpti sunt absque ulla spe.

7 Memento, quia ventus est vita mea, & non revertetur oculus meus, ut videat bona.

8 Nec aspiciet me visus hominis: oculi tui in me, & non subsistam.

9 Sicut consumitur nubes, & pertransit: sic qui descenderit ad inferos, non ascendet.

10 Nec revertetur ultra in domum suam, neque cognoscat eum amplius locus ejus.

11 Quapropter & ego non parcam ori meo, loquar in tribulatione spiritus mei, confabulabor cum amaritudine animæ meæ.

12 Numquid mare ego sum, aut cætus, quia circumdedisti me carcere?

13 Si dixerō: Consolabitur me lectulus meus, & relevabor loquens mecum in strato meo:

14 Terrebis me per somnia, & per visiones horrore concuties.

15 Quam ob rem elegit suspendium anima mea, & mortem ossa mea.

16 Desperavi, nequaquam ultra jam vivam: parce mihi, nihil enim sunt dies mei.

17 Quid est homo, quia magnificas eum? aut quid apponis erga eum cor tuum?

18 Visitas eum disiculo, & subito probas illum:

19 Usquequo non parcis mihi, nec dimittis me, ut glutiam salivam meam?

20 Peccavi, quid faciam tibi o custos hominum? quare posuisti me contrarium tibi, & factus sum mihi metipsum gravis?

21 Cur non tollis peccatum meum, & quare non auferis iniquitatem meam? ecce, nunc in pulvere dormiam: & si mane me quaesieris, non subsistam.

CAPUT VIII.

Baldad Job quasi de impio sermone arguit, & eum ut ad Deum melioremque vitam se convertat, hortatur, atque ita fore omnia illi feliciora promittit: explicat etiam, quam sit vana spes hypocritarum, asserens Deum bonis bona, & malis mala tantum tribuere.

1 **R**espondens autem Baldad Suhites, dixit:

2 Usquequo loqueris talia, & spiritus multiplex sermones oris tui?

3 Numquid Deus supplantat judicium? aut Omnipotens subvertit, quod justum est?

4 Etiam si filii tui peccaverunt ei, & dimisit eos in manu iniquitatis suæ:

5 Tu tamen si diluculo conturrexeris ad Deum, & Omnipotentem fueris deprecatus:

6 Si mundus & rectus incesseris, statim evigilabit ad te, & pacatum reddet habitaculum justitiæ tuæ.

7 In tantum, ut si priora tua fuerint parva, & novissima tua multiplicentur nimis.

8 Interroga enim generationem pristinam, & diligenter investiga patrum memoriam:

9 (Hesterni quippe simus, & ignoramus, quoniam sicut *umbra, dies nostri sunt super terram)

10 Et ipsi docebunt te: loquentur tibi, & de corde suo proferent eloquia.

11 Numquid virere potest scirpus absque humore? aut crescere carectum sine aqua?

12 Cum adhuc sit in flore, nec carpatur manu, ante omnes herbas arefcit:

13 Sic viæ omnium, qui obliviscuntur Deum, & spes hypocritæ peribit:

14 Non ei placebit vecordia sua, & sicut tela aranearum fiducia ejus.

15 Iunitetur super domum suam, & non stabit: fulciet eam, & non consurget:

16 Humectus videtur antequam veniat Sol, & in ortu suo germen ejus egredietur.

17 Super acervum petrarum radices ejus denfabuntur, & inter lapides commorabitur.

18 Si absorbuerit eum de loco suo, negabit eum, & dicet: Non novi te.

19 Hæc est enim lætitiæ viæ ejus, ut rursus de terra alii germinetur.

20 Deus non projiciet simplicem, nec porriget manum malignis:

21 Donec impleatur risu os tuum, & labia tua jubilo.

22 Qui oderunt te, induentur confusione: & tabernaculum impiorum non subsistet.

CAPUT IX.

Admittit Job, Deum per omnia justum esse, nec posse hominem convincere Deum injuriæ, homo, inquit Job, comparatus Deo non potest justificari: divini potentia ac sapientia magnitudo ostenditur.

* *Infra*
14. 2.
Psal.
143. 4.

ostenditur, ut nemo ei resistere aut respondere valeat: porro Deus & impium percutit & innocentem: suam quoque innocentiam contra amicos tuetur, commemorans suam afflictionem.

1 **ET** respondens Job, ait:

2 Vere scio quod ita sit, & quod non justificetur homo compositus Deo.

3 Si voluerit contendere cum eo, non poterit ei respondere unum pro mille.

4 Sapiens corde est, & fortis robore: quis restitit ei, & pacem habuit?

5 Qui transtulit montes, & nescierunt hi, quos subvertit in furore suo.

6 Qui commovet terram de loco suo, & columnæ ejus concutiuntur.

7 Qui præcipit Soli, & non oritur: & stellas claudit quasi sub signaculo:

8 Qui extendit cælos solus, & graditur super fluctus maris.

9 Qui facit Arcturum, & Oriona, & Hyadas, & interiora Austri.

10 Qui facit magna, & incomprehensibilia, & mirabilia, quorum non est numerus.

11 Si venerit ad me, non videbo eum: si abierit, non intelligam.

12 Si repente interroget, quis respondebit ei? vel quis dicere potest: Cur ita facis?

13 Deus cujus iræ nemo resistere potest, & sub quo curvantur, qui portant orbem.

14 Quantus ergo sum ego, ut respondeam ei, & loquar verbis meis cum eo?

15 Qui etiam si habuero quippiam justum, non respondebo: sed meum judicem deprecabor.

16 Et cum invocantem exaudierit me, non credo, quod audierit vocem meam.

17 In turbine enim conteret me, & multiplicabit vulnera mea etiam sine causa.

18 Non concedit requiescere spiritum meum, & implet me amaritudinibus.

19 Si fortitudo quæritur, robustissimus est: si æquitas judicii, nemo audet pro me testimonium dicere.

20 Si justificare me voluero, os meum condemnabit me.

demnabit me: si innocentem ostendero, pravum me comprobabit.

21 Etiam si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea, & tædebit me vitæ meæ.

22 Unum est quod locutus sum, & innocentem & impium ipse confumit.

23 Si flagellat, occidat semel, & non de peccatis innocentem rideat.

24 Terra data est in manus impii, vultum iudicum ejus operit: quod si non ille est, quis ergo est?

25 Dies mei velociores fuerunt cursore: fugerunt, & non viderunt bonum.

26 Pertransierunt quasi naves pomâ portantes, sicut aquila volans ad escam.

27 Cum dixero: Nequaquam ita loquar: commuto faciem meam, & dolore torqueor.

28 Verebar omnia opera mea, sciens quod non pareceres delinquenti.

29 Si autem & sic impius sum, quare frustra laboravi?

30 Si lotus fuero quasi aquis nivis, & fulerint velut mundissimæ manus meæ:

31 Tamen fordibus intinges me, & abominabuntur me vestimenta mea.

32 Neque enim viro qui similis mei est, respondebo: nec qui mecum in iudicio ex æquo possit audiri.

33 Non est, qui utrumque valeat arguere, & ponere manum suam in ambobus.

34 Auferat a me virgam suam, & pavor ejus non me terreat.

35 Loquar, & non timebo eum: neque enim possum metuens respondere.

CAPUT X.

Job suam afflictionem lamentatur, illius causam a Deo inquirens: quam ostendit non fuisse suam malitiam, neque Dei ignorantiam, qui creatum a se hominem exacte novit; rursumque propter peccatorum exuberantiam plangit se natum.

1 **T**ædet animam meam vitæ meæ, dimittam adversum me eloquium meum, loquar in amaritudine animæ meæ.

2 Di-

2 Dicam Deo: Noli me condemnare: indica mihi, cur me ita iudices?

3 Numquid bonum tibi videtur, si calumniaris me, & opprimas me opus manuum tuarum, & consilium impiorum adjuves?

4 Numquid oculi carnei tibi sunt: aut, sicut videt homo, & tu videbis?

5 Numquid sicut dies hominis dies tui, & anni tui sicut humana sunt tempora,

6 Ut quæras iniquitatem meam, & peccatum meum scruteris?

7 Et scias, quia nihil impium fecerim, cum sit nemo, qui de manu tua possit eruere.

8 Manus tuæ fecerunt me, & plasmaverunt me totum in circuitu: & sic repente præcipitas me?

9 Memento quæso, quod sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me.

10 Nonne sicut lac multasti me, & sicut caseum me coagulasti?

11 Pelle & carnibus vestisti me: ossibus & nervis compegisti me:

12 Vitam & misericordiam tribuisti mihi, & visitatio tua custodivit spiritum meum.

13 Licet hæc celes in corde tuo, tamen scio, quia univerforum memineris.

14 Si peccavi, & ad horam pepercisti mihi: cur ab iniquitate mea mundum me esse non pateris?

15 Et si impius fuero, væ mihi est: & si justus, non levabo caput, saturatus afflictione & miseria.

16 Et propter superbiam quasi læxanam capies me, reversusque mirabiliter me crucias.

17 Instauras testes tuos contra me, & multiplicas iram tuam adversum me, & pœnæ militant in me.

18 Quare de vulva eduxisti me? qui utinam consumptus essem, ne oculus me videret.

19 Fuissem quasi non essem, de utero translatus ad tumulum.

20 Numquid non paucitas dierum meorum finietur brevi? dimitte ergo me, ut plangam paululum dolorem meum:

21 Antequam vadam & non revertar, ad terram tenebrosam, & operтам mortis caligine:

Tom. III.

K

22

22 Terram miseriæ & tenebrarum, ubi umbra mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.

CAPUT XI.

Sophar inique asserit, Job propter multa ipsius peccata, quæ recenset, fuisse a Deo percussum, offendens Deum incomprehensibilem: resipiscenti tamen Job felicissima quæque pollicetur.

1 **R**espondens autem Sophar Naamathites, dixit:

2 Numquid qui multa loquitur, non & audiet? aut vir verbosus justificabitur?

3 Tibi soli tacebunt homines? & cum cæteros irriseris, a nullo confutaberis?

4 Dixisti enim: Purus est sermo meus, & mundus sum in conspectu tuo.

5 Atque utinam Deus loqueretur tecum, & aperiret labia sua tibi,

6 Ut ostenderet tibi secreta sapientiæ, & quod multiplex esset lex ejus, & intelligeres quod multo minora exigaris ab eo, quam meretur iniquitas tua.

7 Forsitan vestigia Dei comprehendes, & usque ad perfectum Omnipotentem reperies?

8 Excelsius cælo est, & quid facies? profundior inferno, & unde cognosces?

9 Longior terra mensura ejus, & latior mari.

10 Si subverterit omnia, vel in unum coarctaverit, quis contradicet ei?

11 Ipse enim novit hominum vanitatem, & videns iniquitatem nonne considerat?

12 Vir vanus in superbiam erigitur, & tanquam pullum onagri se liberum natum putat.

13 Tu autem firmasti cor tuum, & expandisti ad eum manus tuas.

14 Si iniquitatem, quæ est in manu tua, abstuleris a te, & non manserit in tabernaculo tuo injustitia:

15 Tunc levare poteris faciem tuam absque macula, & eris stabilis, & non timebis.

16 Miseriæ quoque oblivisceris, & quasi aquarum, quæ præterierunt recordaberis.

17 Et quasi meridianus fulgor confurget tibi ad vesperam: & cum te consumptum putaveris, orieris ut lucifer.

18 Et habebis fiduciam, proposita tibi spe, & defossus securus dormies.

19 Requiesces, & non erit qui te exterreat: & deprecabuntur faciem tuam plurimi.

20 * Oculi autem impiorum deficient, & es * *Lev.* fugium peribit ab eis, & spes illorum abominatio animæ. *26. 5.*

CAPUT XII.

Job ut amicorum confundat jactantiam, asserit neminem ignorare Dei potentiam ac sapientiam ex creaturarum gubernatione, quarum status pro suo variat arbitrio.

1 **R**espondens autem Job, dixit:

2 Ergo vos estis soli homines, & vobiscum morietur sapientia?

3 * Et mihi est cor, sicut & vobis, nec infestior vestri sum: quis enim hæc, quæ noscitis, ignorat? ** Infra 20. 2.*

4 * Qui deridetur ab amico suo sicut ego, invocabit Deum, & exaudiet eum: deridetur enim justus simplicitas. ** Prov. 14. 2.*

5 Lampas contempta apud cogitationes divinum, parata ad tempus statutum.

6 Abundant tabernacula prædonum, & audacter provocant Deum, cum ipse dederit omnia in manus eorum.

7 Nimirum interroga jumenta, & docebunt te: & volatilia cæli, & indicabunt tibi.

8 Loquere terræ, & respondebit tibi: & narabunt pisces maris.

9 Quis ignorat, quod omnia hæc manus Domini fecerit?

10 In cujus manu anima omnis viventis, & spiritus universæ carnis hominis.

11 * Nonne auris verba diducit, & fauces comedentis, saporem? ** Infra 34. 3.*

12 In antiquis est sapientia, & in multo tempore prudentia.

13 Apud ipsum est sapientia & fortitudo, ipse habet consilium & intelligentiam.

14 * Si destruxerit, nemo est, qui ædificet: si incluserit hominem, nullus est qui aperiat.

15 Si continuerit aquas, omnia siccabuntur: & si emisit eas, subvertent terram.

16 Apud ipsum est fortitudo & sapientia: ipse novit & decipientem, & eum, qui decipitur.

17 Adducit consiliarios in stultum finem, & iudices in stuporem.

18 Balteum regum dissolvit, & præcingit furenes renes eorum.

19 Ducit sacerdotes inglorios, & optimates supplantat:

20 Commutans labium veracium, & doctrinam senum auferens.

21 Effundit despectionem super principes, eos, qui oppressi fuerant, relevans.

22 Qui revelat profunda de tenebris, & producit in lucem umbram mortis.

23 Qui multiplicat gentes, & perdit eas, & subversas in integrum restituit.

24 Qui immutat cor principum populi terræ, & decipit eos, ut frustra incedant per invium:

25 Palpabunt quasi in tenebris, & non in luce, & errare eos faciet quasi ebrios.

CAPUT XIII.

Job amicos suos ex ipsorum verbis confutans, a Deo arguendos asserit; suam quoque iustitiam ac patientiam contra amicos tuetur, quærens a Deo propter quæ peccata tam graviter affligatur.

1 **E**cce omnia hæc vidit oculus meus, & audivit auris mea, & intellexi singula.

2 Secundum scientiam vestram & ego novi: nec inferior vestri sum.

3 Sed tamen ad Omnipotentem loquar, & disputare cum Deo cupio:

4 Prius vos ostendens fabricatores mendacii, & cultores perversorum dogmatum.

5 Atque utinam taceretis, ut putaremini esse sapientes.

6 Audite ergo correptionem meam, & iudicium laborum meorum attendite.

7

7 Numquid Deus indiget vestro mendacio, ut pro illo loquamini dolos?

8 Numquid faciem ejus accipitis, & pro Deo judicare nitimini?

9 Aut placebit ei, quem celare nihil potest; aut decipietur ut homo, vestris fraudulentis?

10 Ipse vos arguet, quoniam in abscondito faciem ejus accipitis.

11 Statim ut se commoverit, turbabit vos, & terror ejus irruet super vos.

12 Memoria vestra comparabitur cineri, & redigentur in lutum cervices vestre.

13 Tacete paulisper, ut loquar, quodcumque mihi mens suggererit.

14 Quare lacerabo carnes meas dentibus meis, & animam meam porto in manibus meis?

15 Etiam si occiderit me, in ipso sperabo: verumtamen vias meas in conspectu ejus arguam.

16 Et ipse erit salvator meus: non enim veniet in conspectu ejus omnis hypocrisis.

17 Audite sermonem meum, & ænigmata percipite auribus vestris.

18 Si fuero iudicatus, scio quod justus inveniar.

19 Quis est, qui iudicetur mecum? veniat: quare tacens consumor?

20 Duo tantum ne facias mihi, & tunc a facie tua non abscondar:

21 Manum tuam longe fac a me, & formido tua non me terreat.

22 Voca me, & ego respondebo tibi, aut certe loquar, & tu responde mihi.

23 Quantas habeo iniquitates & peccata, scelerum mea & delicta ostende mihi.

24 Cur faciem tuam abscondis, & arbitraris me inimicum tuum?

25 Contra folium, quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam, & stipulam siccam persequeris:

26 Scribis enim contra me amaritudines, & consumere me vis peccatis adolescentiæ meæ.

27 Posuisti in nervo pedem meum, & observasti omnes semitas meas, & vestigia pedum meorum considerasti:

K 3

28

28 Qui quasi putredo consumendus sum, & quasi vestimentum, quod comeditur a tineâ.

CAPUT XIV.

Job, considerata fragilitate humana, admiratur Dei in hominem providentiam, quod post hanc vitam expectet aliam, & corporum vaticinatur resurrectionem.

1 **H**omo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis.

2 * Qui quasi flos egreditur & conteritur, & fugit velut umbra, & nunquam in eodem statu permanet.

3 Et dignum ducis super hujuscemodi aperire oculos tuos, & adducere eum tecum in iudicium?

4 * Quis potest facere mundum de immundo conceptum femine? nonne tu qui solus es?

5 Breves dies hominis sunt, numerus mensium ejus apud te est: constituiti terminos ejus, qui præteriri non poterunt.

6 Recede paululum ab eo, ut quiescat, donec optata veniat, sicut mercenarii dies ejus.

7 Lignum habet spem: si præcilum fuerit, rursus virefcit, & rami ejus pullulant.

8 Si senuerit in terra radix ejus, & in pulvere emortuus fuerit truncus illius,

9 Ad odorem aquæ germinabit, & faciet comam, quasi cum primum plantatum est:

10 Homo vero cum mortuus fuerit, & nudatus atque consumptus, ubi quæso est?

11 Quomodo si recedant aquæ de mari, & fluvius vacuefactus arefcit:

12 Sic homo cum dormierit, non resurget; donec atteratur cælum, non evigilabit, nec confluet de somno suo.

13 Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me, & abscondas me, donec pertranseat furor tuus, & constituas mihi tempus, in quo recorderis mei?

14 Putasne mortuus homo rursus vivat? cunctis diebus, quibus nunc milito, expecto, donec veniat immutatio mea.

15 Vocabis me, & ego respondebo tibi: operi manuum tuarum porriges dexteram.

16 * Tu quidem gressus meos dinumerasti, sed parce peccatis meis.

17 Signasti quasi in sacco delicta mea, sed curasti iniquitatem meam.

18 Mons cadens defluit, & saxum transfertur de loco suo.

19 Lapides excavant aquæ, & alluvione paulatim terra consumitur: & hominem ergo similiter perdes.

20 Roborasti eum paululum, ut in perpetuum transiret: immutabis faciem ejus, & emittes eum.

21 Sive nobiles fuerint filii ejus, sive ignobiles, non intelliget.

22 Attamen caro ejus, dum vivet, dolebit, & anima illius super semetipso lugebit.

CAPUT XV.

Eliphaz Job arguit jactantia, impatientia & blasphemia in Deum, apud quem dicit neminem mundum inveniri, describens impiorum ac hypocritarum maledictionem.

1 **R**espondens autem Eliphaz Themanites, dixit: 2 Numquid sapiens respondebit quasi inventum loquens, & implebit ardore stomachum suum?

3 Arguis verbis eum, qui non est æqualis tibi, & loqueris quod tibi non expedit.

4 Quantum in te est, evacuisti timorem, & tulisti preces coram Deo.

5 Docuit enim iniquitas tua os tuum, & imitaris linguam blasphemantium.

6 Condemnabit te os tuum, & non ego: & labia tua respondebunt tibi.

7 Numquid primus homo tu natus es, & ante colles formatus?

8 Numquid consilium Dei audisti, & inferior te erit ejus sapientia?

9 Quid nostri, quod ignoremus? quid intelligis, quod nesciamus?

10 * Et senes, & antiqui sunt in nobis multo vetustiores quam patres tui.

11 Numquid grande est, ut consoletur te Deus? sed verba tua prava hoc prohibent.

* *Supra*
8. 9.
Psalm.
143. 4.

* *Psalm.*
50. 4.

* *Infra*
31. 4. &
34. 21.
Prov. 9.
21.

* *Eccli.*
13. 8.

12 Quid te elevat cor tuum, & quasi magna cogitans, attonitos habes oculos?

13 Quid tumet contra Deum spiritus tuus, ut proferas de ore tuo hujuscemodi sermones?

14 Quid est homo, ut immaculatus sit, & ut justus appareat natus de muliere?

^{p. Sap. 4.} 15 * Ecce inter sanctos ejus nemo immutabilis, & cæli non sunt mundi in conspectu ejus.

16 Quanto magis abominabilis & inutilis homo, qui bibit quasi aquam iniquitatem?

17 Ostendam tibi, audi me: quod vidi, narro tibi.

18 Sapientes confitentur, & non abscondunt patres suos.

19 Quibus solis data est terra, & non transivit alienus per eos.

20 Cunctis diebus suis impius superbit, & numerus annorum incertus est tyrannidis ejus.

21 Sonitus terroris semper in auribus illis: & cum pax sit, ille semper infidias suspicatur.

22 Non credit, quod reverti possit de tenebris ad lucem, circumspiciens undique gladium.

23 Cum se moverit ad quærendum panem, novit quod paratus sit in manu ejus tenebrarum dies.

24 Terrebit eum tribulatio, & angustia vallabit eum, sicut regem, qui præparatur ad prælium.

25 Tetendit enim adversus Deum manum suam, & contra Omnipotentem roboratus est.

26 Cucurrit adversus eum erecto collo, & pingui cervice armatus est.

27 Operuit faciem ejus crassitudo, & de lateribus ejus arvina dependet.

28 Habitavit in civitatibus desolatis, & in domibus desertis, quæ in tumulos sunt redactæ.

29 Non ditabitur, nec perseverabit substantia ejus, nec mittet in terra radicem suam.

30 Non recedet de tenebris: ramos ejus arefaciet flamma, & auferetur spiritu oris sui.

31 Non credet frustra errore deceptus, quod aliquo pretio redimendus sit.

32 Antequam dies ejus impleantur, peribit, & manus ejus arescent.

33 Lædetur quasi vinea in primo flore botrus ejus, & quasi oliva projiciens florem suum. 34

34 Congregatio enim hypocritæ sterilis, & ignis devorabit tabernacula eorum, qui munera libenter accipiunt.

35 * Concepit dolorem, & peperit iniquitatem, & uterus ejus præparat dolos. ^{* Psalm. 71. 5. Ijai. 59. 4.}

CAPUT XVI.

Job amicorum austeritate commotus, dolorem suum plangit, calamitatis magnitudinem ostendens, seque pati citra iniquitatem; cujus conscium esse Deum asserit.

1 **R**espondens autem Job, dixit:

2 **A**udivi frequenter talia, consolatores onerosi omnes vos estis.

3 Numquid habebunt finem verba ventosa? aut aliquid tibi molestum est, si loquaris?

4 Poteram & ego similia vestri loqui: atque pœnam esset anima vestra pro anima mea:

5 Consolarer & ego vos sermonibus, & moverem caput meum super vos:

6 Roborarem vos ore meo: & moverem labia mea, quasi parcens vobis.

7 Sed quid agam? Si locutus fuero, non quiescet dolor meus: & si tacuero, non recedeta me.

8 Nunc autem oppressit me dolor meus, & in nihilum redacti sunt omnes artus mei.

9 Rugæ meæ testimonium dicunt contra me, & suscitatur falsiloquus adversus faciem contradi-cens mihi.

10 Collegit furorem suum in me, & comminans mihi, infremuit contra me dentibus suis: hostis meus terribilibus oculis me intuitus est.

11 Aperuerunt super me ora sua, & exprobrantes percusserunt maxillam meam, satiati sunt pœnis meis.

12 Conclusit me Deus apud iniquum, & manibus impiorum me tradidit.

13 Ego ille quondam opulentus repente contritus sum: tenuit cervicem meam, confregit me, & posuit me sibi quasi in signum.

14 Circumdedit me lanceis suis, convulneravit lumbos meos, non pepercit, & effudit in terra viscera mea.

15 Concidit me vulnere super vulnus, irruit in me quasi gigas.

16 Saccum confui super cutem meam, & operui cinere carnem meam.

17 Facies mea intumuit a fletu, & palpebræ meæ caligaverunt.

18 Hæc passus sum absque iniquitate manus meæ, cum haberem mundas ad Deum preces.

19 Terra ne operias sanguinem meum, neque inueniat in te locum latendi clamor meus.

20 Ecce enim in cælo testis meus, & confcius meus in excelsis.

21 Verboſi amici mei: ad Deum stillat oculus meus.

22 Atque utinam sic iudicaretur vir cum Deo, quomodo iudicatur filius hominis cum collega suo.

23 Ecce enim breues anni transeunt, & semitam, per quam non revertar, ambulo.

CAPUT XVII.

Job ex afflictionis suæ magnitudine sibi hic nihil præter mortem restare contendit, & amicos præsentem tantum remunerationem statuentes insipientiæ arguens, ipse futuram requiem præstolatur.

1 Spiritus meus attenuabitur, dies mei breuiabuntur, & solum mihi superest sepulchrum.

2 Non peccavi, & in amaritudinibus moratur oculus meus.

3 Libera me Domine, & pone me iuxta te, & cuiusvis manus pugnet contra me.

4 Cor eorum longe fecisti a disciplina, propterea non exaltabuntur.

5 Prædam pollicetur fociis, & oculi filiorum ejus deficient.

6 Posuit me quasi in proverbium vulgi, & exemplum sum coram eis.

7 Caligavit ab indignatione oculus meus, & membra mea quasi in nihilum redacta sunt.

8 Stupebunt iusti super hoc, & innocens contra hypocritam suscitabitur.

9 Et tenebit iustus viam suam, & mundis manibus addet fortitudinem.

10 Igitur omnes vos convertimini, & venite, & non inueniam in vobis ullum sapientem,

11 Dies mei transferunt, cogitationes meæ dissipatae sunt, torquentes cor meum.

12 Noctem verterunt in diem, & rursum post tenebras spero lucem.

13 Si sustinero, infernus domus mea est, & in tenebris stravi lectulum meum.

14 Putrediui dixi: Pater meus es; mater mea, & soror mea, vermibus.

15 Ubi est ergo nunc præstolatio mea, & patientiam meam quis considerat?

16 In profundissimum infernum descendent omnia mea: putasne saltem ibi erit requies mihi!

CAPUT XVIII.

Baldad arguens Job iactantiæ & impatientiæ, describit impiorum maledictiones; ut suam contra Job sententiam statuatur, nempe ipsum tantum propter peccata sua puniri.

1 R Espondens autem Baldad Suhites, dixit: 2 Usque ad quem finem verba iactabitis? intelligite prius, & sic loquamur.

3 Quare reputati sumus ut iumenta, & forduimus coram vobis?

4 Qui perdis animam tuam in furore tuo, numquid propter te derelinquetur terra, & transferentur rupes de loco suo?

5 Nonne lux impij extinguetur, nec splendet flamma ignis ejus?

6 Lux obtenebrescet in tabernaculo illius, & lucerna, quæ super eum est, extinguetur.

7 Arctabuntur gressus virtutis ejus, & precipitabit eum consilium suum.

8 Immisit enim in rete pedes suos, & in maculis ejus ambulat.

9 Tenebitur planta illius laqueo, & exardescet contra eum fitis.

10 Abscondita est in terra pedica ejus, & decipula illius super semitam.

11 Undique terrebunt eum formidines, & involvent pedes ejus.

12 Attenuetur fame robur ejus, & inedia invadat costas illius.

13 Devoret pulchritudinem cutis ejus, consumat brachia illius primogenita mors.